

Рецензия

от

проф. д-р Борис Кирилов Сергинов

за кандидатурата за академична длъжност „Доцент“ в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (дизайн).

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ, г.София
на д-р Ралица Стефанова

и документите представени за присъждане на академична длъжност

„Доцент“ както и научен труд (монография) на тема:
„Унгарски следи в развитието на модерния дизайн“

1. Актуалност и значимост на научната и творческа дейност и научния труд представени за присъждане на академична длъжност „Доцент“

Доктор Ралица Стефанова е щатен преподавател към ФБО, департамент „Дизайн“ от 2011 година, тя е главен асистент и програмен консултант на програмите „Интериорен дизайн“ и „Пространствен дизайн“ и отговаря за консултиране на студенти по академични въпроси в един дълъг период от време.

Преподавателската и дейност е в областта на интериорния и пространствения дизайн.

Като творец Ралица Стефанова е добре позната на колегията и столичната аудитория, нейната научна и творческа работа не се изчерпва само с трудовете ѝ за Ласло Мохоли-Над или със организирането и провеждането

на научни конференции и семинари в НБУ нито с участията и в Sofia Design Week или срещите с лектори от Европейския институт по Дизайн - IED или други дизайн форуми, тя е добре позната като творец именно със своите над петнадесет участия в дизайнерски и други свързани с изобразителното изкуство изложби през последните три години, добре позната и именно със своите творби. Нейната любов към изразяването с цветни повърхности датира още от средата на 90-те години и тя с неизменна настойчивост налага един собствен ярък визуален език, един визуален код, един безмълвен, безсловесен разказ, до който тя ни позволява да се докоснем чрез своето споделено творчество. Нейната творческа дейност е събитие което до голяма степен съживява хуманистичната надежда относно възможността за постигане на мирен и щастлив живот, нейното творчество е подобно на пътуване изпълнено с парчета емоции, отражения и отрязъци от земни повърхности видени през прозореца на един спокоен есенен ден, докато душата пие топло кафе с най-близките и скъпи на сърцето ѝ а мислите се реят безметежно, така както се движат и емоциите на Ралица с лекотата на падащи листа от позлатено дърво или парчета земя отрязъци току що набола трева бегло докоснати от погледа по време на следобедна разходка. През предложения за рецензиране период нейното творчество навлиза в нов етап на по-дълбокото разбиране за цвета и по-голяма увереност в мъдростта на хомосапиенс на фона на едно общо разочарование и хуманитарна криза задълбочаваща

социалното чувство на неудовлетвореност, страдание и безпокойство за съдбата на днешна България и света въобще, Ралица създава един свят на стабилност, спокойствие, романтика и известна доза мечти понякога сбъднати с едно пътуване от което като спомен е останало късче небе или нагъната земя. Немски философ и теоретик на изкуството Теодор Адорно казва, че след Аушвиц не може да има поезия, в известен смисъл това твърдение – характеризира и постмодерната художествена действителност. Но при Ралица Стефанова има още една крачка напред тя преодолява разбирането водещо за всички авангардни течения на двадесети век, а именно че реалността премазва човека и постепенно го превръща нечовек. Тя превъзмогва песимистичната художествена концепция на експресионизма където човека съществува самотен и отчужден в един враждебен свят, и въпреки експресивната чувствена изразност, светът който претворява Ралица за нас е изпълнен с дълбока жизненост. Дали ще разгледаме нейните картини или проекти независимо дали са със скромен формат: цветни плоскости, предмети, късовете небе, пътищата всичко това което тя ни показва е изпълнено с мъдростта на вярата в живота с вярата в бъдещето, в потока на съзнанието ѝ, всички тези късове творчество са постигнали единство и са вплътени в съзидателност. Творчеството на Ралица се доближава до изразяването чрез цветните петна без да се превръща в абстракция и изразява много мъдрост и чувства по един прост, но забележителен начин.

Тема на предложения за рецензиране научен труд (монография) е „Унгарски следи в развитието на модерния дизайн“. Този текст проследява процесите на интегриране на различните изкуства в сферата на дизайна. Доктор Стефанова пише: „Научните ми изследвания са насочени към интердисциплинарния подход към дизайна, към връзката и взаимодействието между приложни и изящни изкуства в широк социален контекст. Адекватната интерпретация на историческите натрупвания в областта на изкуството и дизайна е от изключително значение за практическата работа на студентите. В тази връзка изследователската и творческата ми програма е свързана с разработки на учебни помагала, предназначени за студентите, изучаващи интериорен и пространствен дизайн, както и организиране на уъркшопове с участието на студентите“

Научните търсения на д-р Стефанова са инспирирани и от различните подходи към практическото създаване на предмети за интериора и създаването на интериори в частност. Този подход спомага за конкретното изследване на стиловата и художествена еволюция на интериорната среда и изделията на дизайна в нея. Основната посока и поле на изследване тук е не само на историка-изкуствовед, но и на практика-преподавател осъществяващ прецизен научно-хирургически разрез на събития, технологии, процеси, промени в начина на използване на материали, цветове и бих казал мисловни конструкции в еволюцията на художествения и културен живот в Европа през последните няколко десетилетия или

по широк период от време, който нейната научна работа обхваща.

2. Цели и задачи на предложения за рецензиране труд

Текстът ясно очертава общата картина на едно съвременно научно разбиране за интериор и изделия на дизайна. Д-р Стефанова въз основа на посочената тематика задълбочено тълкува хармонични и стилови, конструкции, постижения, прояви. Ралица пише „ (...) В съвременния дизайн все повече се налага необходимостта от обвързване на теория с практика. Задълбоченият анализ на тенденциите в дизайна, тяхната историческа обусловеност и обвързването им с потребностите на бизнеса са фактори, които играят голяма роля за успеха на дизайнера. Професионалните ми интереси са свързани с интерпретация на стиловете в дизайна, с традиционните и иновативните подходи, технологии и материали, със съвременните световни и локални тенденции в областта на интериорния дизайн и приложните изкуства, графичния и уеб дизайн..”

3. Метод на проучването в монографичния труд

Основен метод на проучването е историческият, като включва, сравнителен анализ и съпоставителен ракурс: преглед, анализ, интерпретация – тълкуване. Тук са синтезирани няколко линии – информативна аналитична и оценъчна. Използвани са и други по съвременни методи характерни за съвременния подход при работата с

изобразително изкуство и дизайн, като например метода на Хилдебранд "Проблемът за формата в изобразителното изкуство" или Ригл "Въпроси на стила. Основи на една история на орнамента" Които както казва проф. Петер Цанев бележат нова ера в историята на науката за изкуството.

4. Основни понятия в научната работа на кандидата

Ключови думи в научната работа на д-р Стефанова са понятия като: стил, традиционни и иновативни подходи, дизайн, интерпретация, исторически натрупвания, интериорна среда, изделия, съвременно изкуство и т.н. Смятам подхода към основните понятия за подходящ, защитим и научен.

5. Основни приноси на хабилитационния труд

1. За първи път в българската научна литература се проследява влиянието на Унгарската култура върху съвременния дизайн, интериорна среда и изделията на дизайна.
2. Принос на научната работа е интердисциплинарното начало, характеризиращо изследванията на автора.
3. Авторски и творчески характер на научната и преподавателска работа.
4. Методологията прилагана в нейните изследвания има уникален, приносен характер и е приложима, подходяща и в други изследвания на две или повече, сродни, художествени области.

Систематични изследвания върху дизайна и изкуството от подобна гледна точка не са правени досега в рамките на Българската академична и университетска общност и са рядкост и изключение дори в чуждестранната академична среда. Подобно по обем и значимост творчество е пример и рядкост в академичните и творчески среди. В представянето на интердисциплинарен поглед върху творчество, изследвания и преподавателска дейност се състои един от значимите приноси на научната и творческа работа на д-р Стефанова.

В този смисъл научната дейност на кандидата се базира, както констатирахме по горе, върху един синкретичен подход към проблематиката, като съчетава според мен изкуствоведски, културологични, философски, дизайнерски и др. гледни точки и методи.

Работата, творчеството и преподаването на д-р Стефанова обогатява с понятия разбирането за изкуството и дизайна, разглеждайки го в творчески, научен и практически план. Както изследва и представя отлично една сложна и мултидисциплинарна проблематика.

Заклучение :

Оценявам научните качества и приноси на, изследователска и творческа работа на Ралица Крумова Стефанова, нейната обществена, социална, научна и историческа значимост, личния принос на автора и практическата полезност и актуалност на изследваните

проблеми, предлагам на уважаемите членове на научното жури да дадат съгласието си за присъждането на академична длъжност „Доцент“ на д-р Ралица Крумова Стефанова

25.04.2017 г.
гр. София

Рецензент
(проф. д-р Борис Сергинов)

